

OGGUSTO

privia

ÖZEL
BANKACILIK

2026 SANAT TRENDLERİ

Feride Çelik OGGUSTO Sanat Editörü

Kimler Okumalı?

Bu rapor, yalnızca koleksiyonerler, küratörler ya da sanat profesyonelleri için değil; yaratıcılıkla bir şekilde teması olan herkes için yazıldı. Bir mimar, bir tasarımcı, bir iletişimci, bir lider... Çünkü sanat artık yalnızca duvarda asılı değil; **değerlerin, markaların ve fikirlerin içinde dolaşıyor.** Sanatı bir sektör değil, **dünyayı anlamının ve eşit biçimde anlatmanın yolu** olarak gören herkes bu sayfalarda kendine ait bir cümle bulabilir.

Neden Okumalı?

Çünkü 2026'da sanat bir piyasa değil, **bir denge ve bilinç alanı** haline geliyor. Eserin değeri artık fiyatla değil, **dokunduğu zihinlerle ve kapsadığı seslerle** ölçülüyor. Bu rapor, yalnızca estetiği değil, etik bilinci ve kolektif yaratıcılığı konuşuyor. Yapay zekânın sezgiyle, doğanın sanatla, kadın bakışının hikâyeyle birleştiği bir çağdayız. **EquArt**, bu çağın adı: Sanatın, eşitlik ve dengeyle yeniden tanımlandığı dönem. Sanat, artık bir ayrıcalık değil, **insan kalabilmenin ortak dili.**

Nasıl Okumalı?

Bu metni bir analiz gibi değil, **bir davet** gibi okuyun. Her başlık, yalnızca sanatın değil, **kendi alanınızın da geleceğini** düşündürmek için var. Okurken kendinize sorun: "Benim yaptığım işte sanat nerede duruyor?" Belki bir stratejinin çizgisinde, bir ürünün formunda, bir kentin kimliğinde, ya da bir hikâyenin sesinde... Sanat her yerdedir ama **onu eşit biçimde duyabilenler azdır.**

EquArt:

The Era of Equal Art

Görsel: Milos Bicanski - Gettyimages

2026'ya girerken sanat dünyası, ekonomik dalgalanmalarla birlikte yeni koleksiyonerlerin sahneye çıkışı sayesinde büyük bir dönüşüm sürecine giriyor. Pandemi sonrası yeniden şekillenen ekosistem artık yalnızca piyasa verileriyle değil; toplumsal, teknolojik ve çevresel dinamiklerle tanımlanıyor. UBS & Art Basel, Artnet ve Artprice gibi raporlar, sanat eserinin değerini belirleyen kriterler arasında artık "duygusal yatırım", "anlam üretimi" ve "kolektif bilinç" kavramlarının

öne çıktığını vurguluyor. Bu değişim, sanatın statüden hikâyeye, mülkiyetten katılıma geçtiği yeni bir çağın işareti. Yapay zekâ destekli üretimler, artırılmış gerçeklik ve sanal sergiler, sanatın deneyim boyutunu kökten değiştiriyor. Fiziksel ve dijital arasındaki çizgiler silinirken "fijital" sergiler çoklu duylara hitap eden interaktif anlatılar olarak öne çıkıyor.

Ekolojik krizlerin etkisi de 2026 sanatında güçlü biçimde hissediliyor.

Sanatçılar artık doğayı temsil etmeye değil, onarmaya odaklanıyor; sürdürülebilir malzemeler ve topluluk temelli üretim biçimleri, sanatın yeni estetik dili haline geliyor. Sanat dünyası bugün, dijitalleşmenin hızına karşı farkındalık ve denge arayışında. Ve bu denge yalnızca estetik değil; eşitlik, kapsayıcılık ve çok seslilik üzerinden kuruluyor. İşte bu dönemin adı **EquArt: Sanatın, eşitlik ve dengeyle yeniden tanımlandığı çağ.**

2026'da Sanat Dünyasını Neler Bekliyor?

Görsel: Pressmaster - iStock

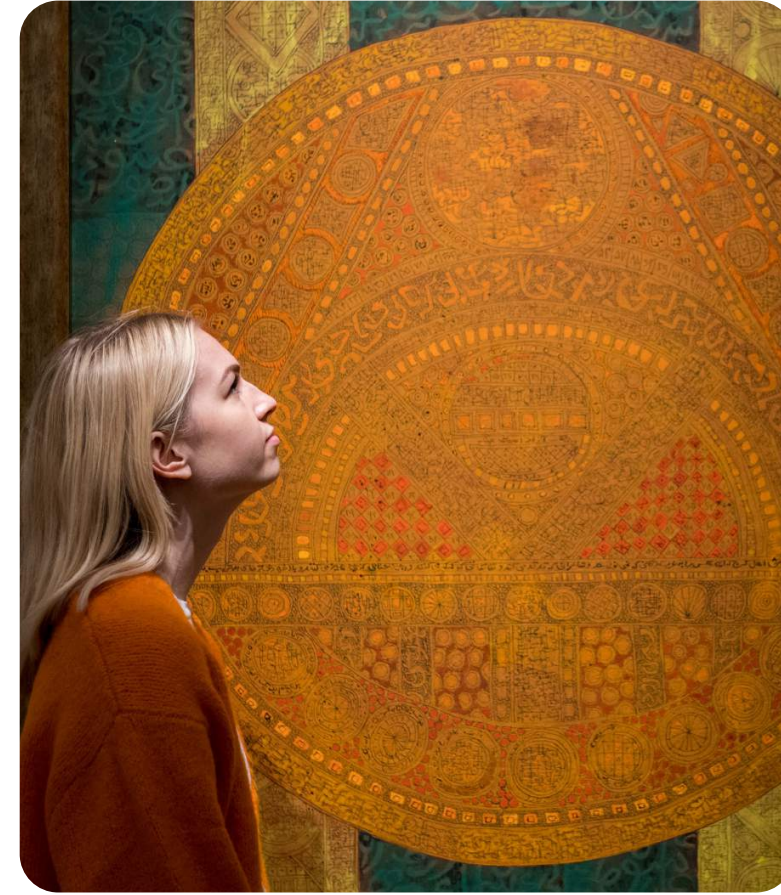
1-Sanat Ekonomisi

Sanat piyasası 2026'da yeniden şekillenecek; yeni koleksiyonerler orta segmente canlılık getirerek sanatın erişim sınırlarını genişletecek.

2-Dijital Rönesans

Yapay zekâ, artırılmış gerçeklik ve dijital üretim araçları, sanatın biçimini ve deneyimini dönüştürerek yeni bir estetik çağ başlatacak.

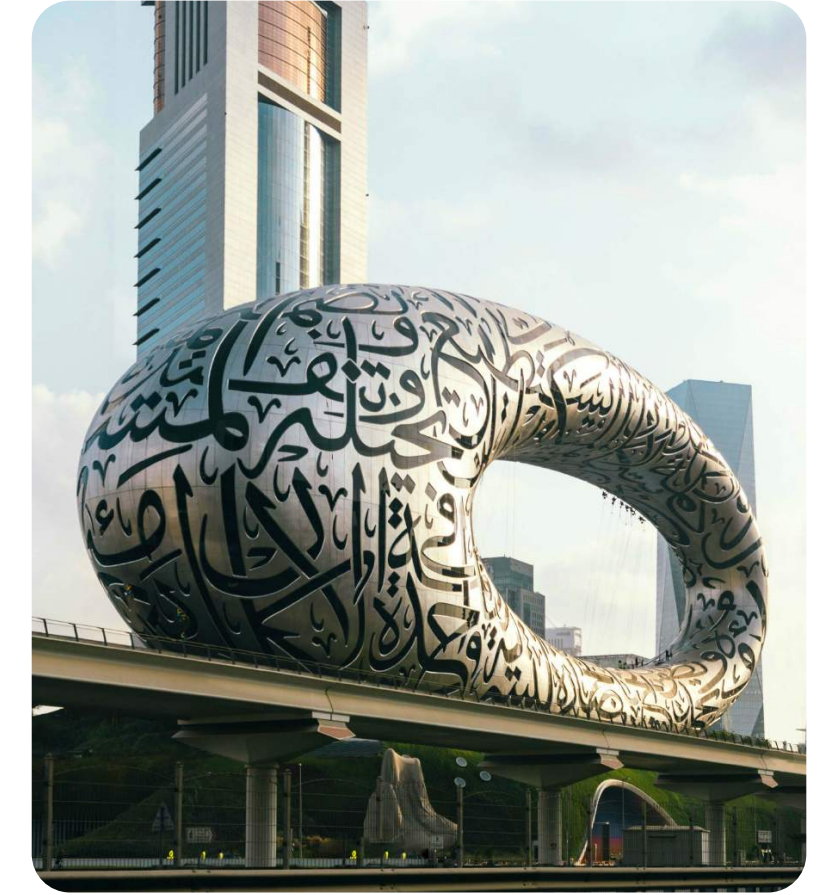
3-Dengede Buluşmak

Sanat; insan, doğa ve teknoloji arasında denge kurarak onarma, farkındalık ve kolektif yaratıcılık dönemine girmemizi sağlayacak.

4-Eşitlendikçe Çeşitlenmek

Kadın sanatçılar ve koleksiyonerler sanat sahnesinde güç kazanacak; temsiliyet, hikâye anlatımı ve kürasyon dilinde eşitlik öne çıkacak.

5-Sanatın Doğu'su

Küresel sanatın ağırlık merkezi Doğu'ya kayacak; Orta Doğu şehirleri uluslararası sanat dünyasının yeni merkezleri haline gelecek.

privia

Privia ile
ilham veren keşiflere.

Privia'lı Ol |

privia.com.tr | 0850 724 0 777

 ÖZEL
BANKACILIK

Görsel: Mary Turner - Gettyimages

1

Sanat Ekonomisi

Statüden Hikâyeye Mülkiyetten Katılıma

2026'da sanat piyasası, uzun süredir hissedilen dalgalanmaların ardından yeniden **dengeye oturuyor**. Üst segmentte büyüme ivmesi yavaşlarken alt ve orta segmentte **genç koleksiyonerlerin etkisiyle** güçlü bir hareketlilik yaşanıyor.

Yeni koleksiyoner profili, 5.000 dolar altı eserlerle sahneye çıkarken sanat artık yalnızca bir yatırım aracı değil, **kişisel ifade ve toplumsal etki yaratmanın yolu** haline geliyor. Milenyum ve Z kuşağı için **"anlam üretimi"**, **"duygusal yatırım"** ve **"kolektif bilinç"** kavramları, sanatın ekonomik değerinden daha belirleyici hale geliyor.

Bu yeni dinamik, sanatın geleceğini tanımlayan bir **paradigma değişimini** işaret ediyor: Piyasa artık **statüden çok hikâyeye, mülkiyetten çok katılım** arayışıyla şekilleniyor.

1.1.

Pazar Paradoksu

2026'ya girerken sanat piyasası çift yönlü bir dinamik sergiliyor. Üst segmentteki daralma, koleksiyon değeri yüksek ikonik eserlerde belirgin bir yavaşlama yaratırken orta ve alt segmentte hareketlilik artıyor.

Yeni koleksiyoner profili, daha ulaşılabilir fiyat aralığındaki sanat eserlerine yöneliyor. Pandemi sonrası dönemde sanat, bir yatırım aracından çok "anlam üretimi" ve "kişisel aidiyet" alanı olarak görülmeye başladığı için bu yönelim daha da güçleniyor.

5.000 dolar altı işler daha fazla ilgi görürken bağımsız sanatçılar için yeni görünürlük alanları açılıyor.

2026'da Sanatın Yeni Görevi: Erişilebilirlik ve Kapsayıcılık

Sanat tarihinin güncelden beslenen bakış açılarıyla gelişme, hatta yenilenebilme potansiyeli, bize sanat eserlerine tekrar bakma, farklı okuma, farklı değerlendirme, daha fazla ilişki kurabilme, hayata dahil etme imkânlarını sunuyor. Sanat tarihi bu bakış açılarıyla yeniden yeniden yazılırken müzayedelerde kırılan satış rekorları, tüm dünyada "flash haberler" listesinde siyaseti, ekonomiyi aşmış ilk sıraya tırmanıyor ve bu gelişen manzara; sanatı izleyen, öğrenmek ve anlamak isteyen, anlam arayan kitleleri genişletiyor.

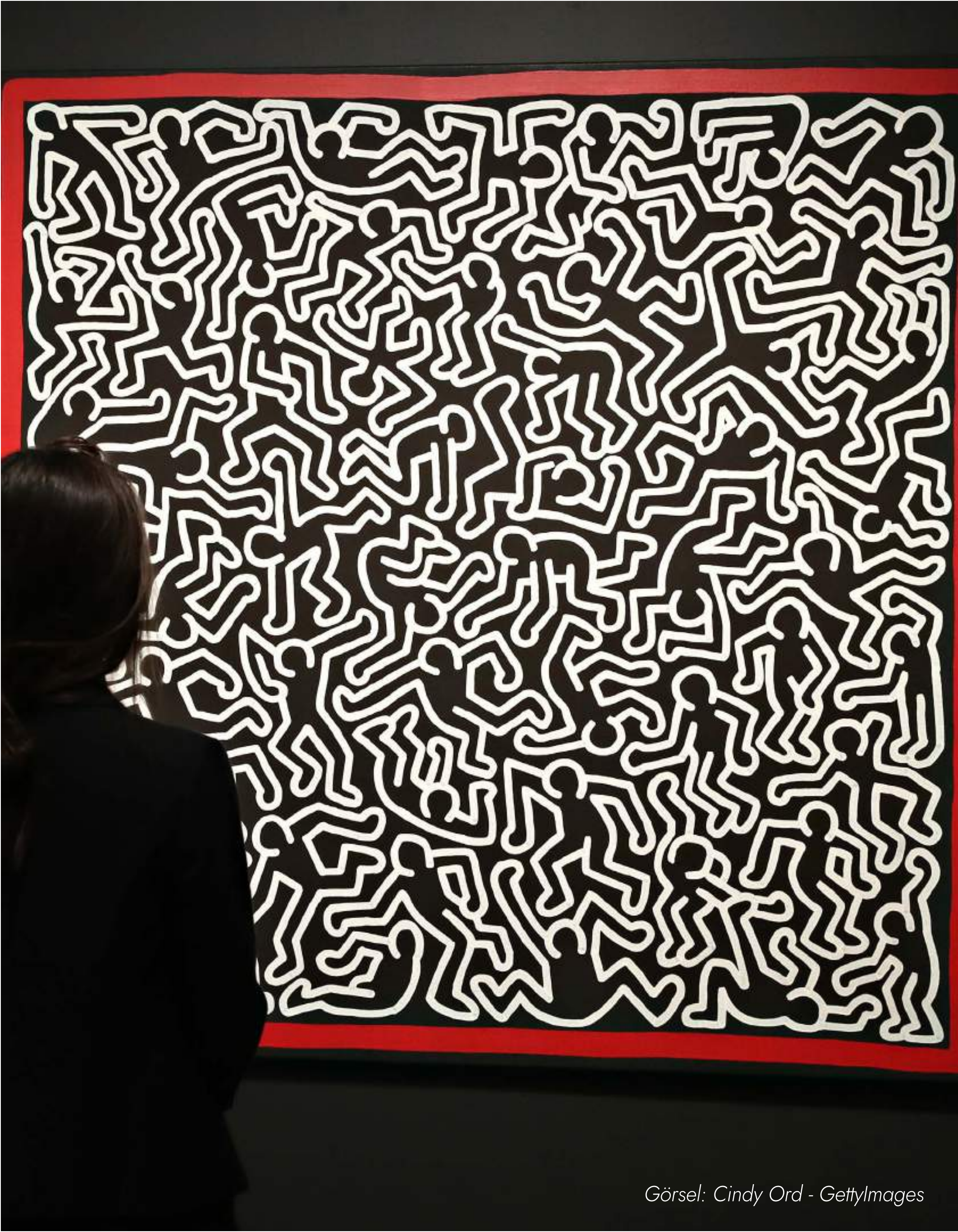

Zuhale Üreten

İş Sanat Genel Müdürü

" Kapsayıcılık ve erişilebilirlik artık kültür sanat kurumları için bir tercih değil, bir ödev. "

Kapsayıcılık / erişilebilirlik bugün kültür sanat kurumları için artık bir tercih değil, bir ödev olarak gündemimizin ilk sıralarına yükseldi. Coğrafi, sosyal, ekonomik gerekçelerle arzu ettiği halde sanat faaliyetlerine erişemeyen ya da bu konudaki ihtiyacını henüz keşfetmemiş kitleler için yaratıcı çözümler bulmak, odaklanmayı ve kararlı bir çabayı gerektiriyor. Kapsayıcılık / erişilebilirlik ihtiyacının devasa boyutları, sanat izleyicisi potansiyelinin yakınına gidebilmenin çok çeşitli yollarını bulmak ve öğrenme programlarının ulaştığı yelpazeyi genişletmek, kurumların yükselen ortak sorumluluğu olarak kendini hatırlıyor.

1.2.

Yeni Koleksiyoner

Sanat dünyasında koleksiyoner profili hızla değişiyor. Milenyum ve Z kuşağı, sanatı **artık bir yatırım aracından çok; kimlik, anlam ve toplumsal etki yaratma biçimi** olarak görüyor.

Bu kuşak için sanat, yalnızca estetik bir beğeni değil; aynı zamanda değerler, inançlar ve aidiyet üzerinden kurulan **bir diyalog alanı**. Özellikle çevre duyarlılığı yüksek, eşitlikçi ve dijital odaklı markalarla ilişki kurmayı tercih ediyorlar.

Kadın koleksiyonerlerin oranındaki artış, bu dönüşümün en görünür unsurlarından biri. Bu dönemde **yerel sanatçılara destek, sürdürülebilir üretim ve etik koleksiyonculuk** anlayışı öne çıkıyor.

2026 itibarıyla genç koleksiyonerlerin şekillendirdiği bu yeni ekosistem, galerilerin ve müzayedelerin stratejilerini dönüştürecek; **sanat artık yalnızca sahip olunan değil, paylaşılan bir değer** haline gelecek.

Sanat Piyasasının Yeni Dengesi

%4,5

Küresel sanat pazarı 2025'te %4,5 daraldı ancak alt ve orta segmentteki hareketlilik bu düşüşü dengeledi.

(UBS & Art Basel Art Market Report 2025)

3 milyon USD

Gabriele Münter'in "The Blue Garden" eseri Frieze London 2025'te yaklaşık 3 milyon USD'ye satıldı: Yani üst segment seçici ama istikrarlı.

(Frieze London 2025, Art Newspaper)

%95

Açık artırmalarda eserlerin %95'inin satışı 5.000 USD altı fiyat bandında gerçekleşti: Sanat tabana yayılıyor.

(Artprice Art Market Report 2024–2025)

%17

Cirosu 250.000 USD altındaki küçük galeriler 2025'te %17 büyüdü: Yeni enerji bağımsız üretimlerde.

(Artnet Intelligence Report 2025)

Görsel: master1305 - iStock

2

Dijital Rönesans

2026: Sanat Tarihinde Yeni Bir Eşik

2026'da dijital teknolojiler sanatın yalnızca aracı değil, başlı başına ifade alanı olacak; **yapay zekâ, artırılmış gerçeklik ve veri temelli üretim**, eseri tekil bir nesneden çok, çoklu duyulara açılan bir deneyim ekosistemine dönüştürecek.

Fiziksel ve dijitalin kesiştiği "fijital" sergiler ile yapay zekâ eş-yaratımı, üretimden sergilemeye ve koleksiyonculuğa kadar tüm değer zincirini yeniden tanımlayacak.

2.1. Fijital Sanat

Fiziksel ve dijital sanat arasındaki sınırlar 2026'da tamamen silinecek. 2026 sanat sahnesinde en dikkat çekici dönüşüm, sanatın hem fiziksel hem dijital katmanlarda var olabilen "fijital" yapıya geçişiyle yaşanıyor. Bir tabloya artırılmış gerçeklik katmanlarıyla farklı bir boyut kazandırmak, dijital bir heykeli fiziksel mekânda deneyimlemek artık sıradan bir pratik haline geldi. Sanatçılar, teknoloji aracılığıyla

izleyiciyi yalnızca "bakan" değil, eserin aktif bir parçası haline getiriyorlar. Bu yeni dönemde galeriler ve müzeler de hızla dönüşüyor. Görsel, işitsel ve dokunsal unsurların birleştiği çokduyulu sergiler, sanat deneyimini yalnızca bir seyir alanı değil, bir katılım mekânı haline getiriyor. "Fijital" sergiler, sanatın yalnızca gözle değil, tüm duyularla tüm duyularla hissedilen bir olaya dönüştüğünü kanıtıyor. Türkiye'de

bu yaklaşımın en güçlü örneklerinden biri, 2025 Kültür Yolu Festivali kapsamında gerçekleşen "Frida Kahlo'nun Günlükleri" sergisi oldu. Yapay zekâ destekli dijital enstalasyonlarla Kahlo'nun iç dünyası yeniden kurgulandı; izleyici yalnızca sanatçının eserleriyle değil, onun duygusal ritmiyle de etkileşime geçti. Bu tür örnekler, sanatın artık mekânın sınırlarını aşarak deneyime dönüştüğünü gösteriyor.

Sanat ve Teknoloji: Yeni Bir Bilincin Ortak Dili

25 yılı aşkın süredir teknoloji dünyasının içinde yol almış biri olarak, değişimin en ilham verici tarafının artık sanatta yaşandığını görüyorum. John Lasseter'in sözleriyle: "Sanat, teknolojiyi zorlar; teknoloji ise sanata ilham verir."

Bu cümle, çağımızın en çarpıcı gerçeğini özetliyor: Sanat ve teknoloji artık rakip değil, birbirinin doğal uzantısı. Yapay zekâ, artırılmış gerçeklik ve blockchain tabanlı çözümler, sanatın üretiminden sergilenmesine, koleksiyonuna ve mülkiyetine kadar her aşamayı dönüştürüyor. Genç koleksiyonerler, sanatı dijitalde keşfetmeye, paylaşmaya ve sahiplenmeye alışkın bir kuşak. Onların beklentisi sadece erişilebilirlik değil; şeffaflık, etkileşim ve katılım. Bu nedenle dijitalleşme yalnızca teknik bir yenilik değil, sanatın değer zincirini baştan tanımlayan kültürel bir değişim. Dijital mülkiyet artık sanat dünyasının vazgeçilmez bir parçası. Bir dijital eser, yalnızca bir ekran görüntüsü değil; bir miras, bir kimlik göstergesi haline geliyor. Yapay zekâ destekli üretimler sanatçıların ifade alanını genişletirken müzeler dijital eserlerin korunmasını klasik tablolar kadar önemli bir

Emre Narin

Agora Art & Tech Inc.

Kurucu Ortak & Genel Müdür, Koleksiyoner

“ Teknoloji artık sanatın aracı değil; sezgiyi, erişimi ve kolektif bilinci dönüştüren müttefiki. ”

sorumluluk olarak görüyor. Bu dönüşüm, koleksiyonerlerin bakışını da değiştiriyor: Sanat artık yatırım değil, anlam ve vicdan yatırımı. Genç koleksiyonerler için bir eserin değeri, toplumla kurduğu bağ, sürdürülebilirliği ve sanatçının hikâyesiyle ölçülüyor. Sanat, yalnızca göze değil; bilince, toplumsal duyarlılığa ve kolektif hafızaya hitap eden bir alan haline geliyor. Müzeler ve kurumlar izleyiciyi artık bir ziyaretçi değil, deneyimin parçası olarak görüyor. Artırılmış gerçeklikten mekânsal ses teknolojilerine uzanan yeni araçlar, sergileri çok duyulu yolculuklara dönüştürüyor. Sanatı izlemekten çok “yaşamak” artık çağın estetiği. Sanatın gücü, yalnızca yaratıcılığında değil; birlikte üretilen anlamlarda ve paylaşılan vizyonlarda yatıyor. Sanat artık yalnızca müzelerde değil: Hayatın içinde, teknolojinin kalbinde ve vicdanın sesinde.

2.2.

Yapay Zekâ ile Üretim

2026'da yapay zekâ, sanat üretiminde yalnızca teknik bir araç değil, yaratıcı sürecin aktif bir ortağı haline gelecek. Sanatçılar, **algoritmalarla birlikte düşünmeye, hissetmeye ve üretmeye** başlayacak. Bu birliktelik, sanatın sınırlarını genişletirken "kimin eseri?" sorusunu yeniden gündeme taşıyacak.

Yapay zekâ destekli üretim süreçleri, sanatçının sezgisini tamamlayan bir "ortak zihin" işlevi görüyor. **Veri temelli yaratıcılık**, sanatçının estetik tercihlerini analiz ederek **yeni biçimler, renk kombinasyonları ve anlatı yapıları** öneriyor.

AI artık yalnızca bir program değil, sanatçının hayal gücünü hızlandıran bir katalizör. Bu teknolojik dönüşüm, sanatın özgünlük anlayışını yeniden tanımlarken aynı zamanda demokratikleşme sürecini de hızlandırıyor. Üretim araçlarına erişimin artması, **daha fazla sanatçının kendi dijital ekosistemini kurmasına** olanak tanıyor.

Sonuçta, **yapay zekâ ile sanat arasındaki ilişki, rekabet değil; ortak yaratım dinamiği üzerine kurulu yeni bir estetik anlayışı** doğuruyor.

Verinin Sanatı

%17

Çevrimiçi sanat satışları 2025'te küresel pazarın %17'sine ulaştı. Dijital koleksiyonculuk kalıcı hale geliyor.

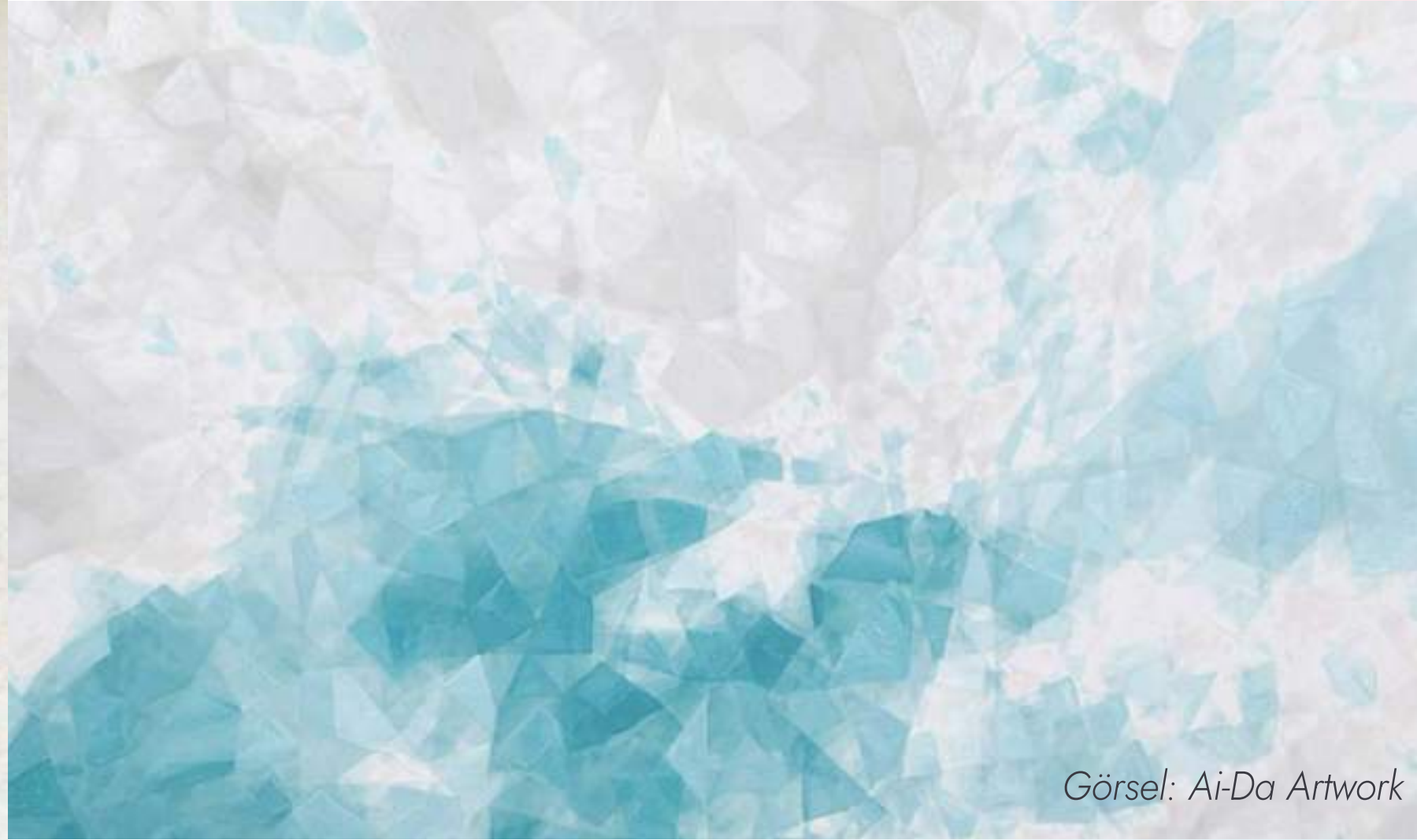
(Art Basel & UBS Art Market Report 2025)

Görsel: Refik Anadol

Görsel: Madame De Belamy
Obvious – Art & AI

Görsel: Ai-Da Artwork

%72

Koleksiyonerlerin %72'si, 2025 itibarıyla dijital ya da karma (fijital) eser alımını koleksiyon stratejisine dahil etti.

(UBS Collector Insights 2025, Artnet Intelligence Report)

%30

2026'da yapay zekâ destekli sanat üretiminde %30 büyüme öngörülüyor: Algoritmalar artık yaratıcı ortak.

Görsel: Chris J Ratcliffe - GettyImages

3

Dengede Buluşmak

İnsan, Doğa ve Teknolojinin Dengesi

2026'da sanat, insan, doğa ve teknoloji arasındaki **kırılgan bağları yeniden tanımlayarak bir denge arayışına** giriyor.

Ekolojik krizlerin, hız çağının ve toplumsal dönüşümlerin ortasında sanatçılar **yalnızca eser üretmiyor; onarma, paylaşma ve farkındalık gibi etik değerleri estetik bir dile dönüştürüyor.**

Bu dönemde **bireysel dehadan çok kolektif yaratıcılık, hızdan çok yavaşlık, temsilden çok onarma öne** çıkıyor.

Sanat artık bir ifade biçimi olmanın ötesinde, **dünyayı yeniden düşünmenin, yaşama biçimlerini sorgulamanın bir aracı** haline geliyor.

3.1.

Onaran Estetik

2026'da sanat, **doğayı temsil etmek yerine onarmayı amaçlayan** yeni bir estetik anlayışa yöneliyor. Ekolojik krizlerin derinleştiği bu dönemde sanatçılar, **malzemeyle etik bir ilişki kurarak** üretim süreçlerini dönüştürüyor.

Geri dönüştürülmüş metaller, organik pigmentler, atık tekstiller ve biyomalzemeler, sadece formun değil anlamın da taşıyıcısına dönüşüyor.

Artık sanatçı doğanın sözcüsü değil; onunla birlikte üreten, nefes alan ve onaran bir varlık haline geliyor. Bu yaklaşım, **sanatın merkezine sürdürülebilirliği değil, şefkati yerleştiriyor.**

Görsel: Joe Raedle - Gettyimages

Görsel: China Photos - Gettyimages

3.2. Meditatif Sanat

2026'da sanat, hız çağının gürültüsüne karşı bir sessizlik alanı yaratıyor. Ekranların, algoritmaların ve hızla tüketilen imgelerin arasında sanatçılar artık yavaşlamayı bir direniş biçimi olarak benimsiyor. Meditatif sanat, yalnızca bir estetik tercih değil; zihinsel bir denge arayışı, izleyiciyle derin bir

farkındalık bağı kurma çabası haline geliyor. Galeriler ve sergi alanları da bu yaklaşımı benimseyerek kalabalıklardan uzak, sınırlı katılımcılı "sessizlik odaları" ya da "duyusal boşluk" temalı mekânlar tasarlıyor. Sanat eserinin değeri artık yalnızca görsel etkisinde değil, izleyicide bıraktığı

işsel yankıda ölçülüyor. Meditatif sanatın yükselişi, aynı zamanda yavaş sanat akımının küresel ölçekte güçlenmesiyle paralel ilerliyor. İzleyiciden hızlı bir tüketim değil, "bakmayı öğrenmesini" talep eden bu yaklaşım, çağın hızına karşı bir tür zihinsel onarım sunuyor.

3.3. Kolektif Bilinç

2026'da sanat, bireysel üretimden kolektif yaratıcılığa doğru güçlü bir yön değiştiriyor. Sanatçılar artık yalnızca kendi estetik dillerini kurmakla kalmıyor; topluluklar, inisiyatifler ve bağımsız üretim ağlarıyla birlikte ortak bir bilinç alanı inşa ediyor. Bu yaklaşım, sanatın **sadece ifade değil, dayanışma ve paylaşım biçimi haline gelmesini** sağlıyor. Ekolojik, toplumsal ve kültürel meseleleri merkezine alan bu yeni üretim anlayışında, eser bir "nesne"

olmaktan çıkıp bir eylem, bir birliktelik pratiği haline geliyor. Atölyeler, kolektifler ve sanat inisiyatifleri, hem üretim hem de düşünme biçimlerini dönüştürerek sanatı daha erişilebilir, daha katılımcı bir alana taşıyor.

Sanat artık yalnızca bireyin değil, toplumun da sesi olma sorumluluğunu üstleniyor. Bu dönüşüm, yaratım sürecine yeni bir etik boyut kazandırıyor: **"Ben"den "biz"e uzanan bir sanat anlayışı.**

Görsel: Olafur Eliasson

Türk Sanat Piyasasında 2026 Ufku

Ekonomik Değerlendirme:

Türkiye'nin makroekonomik değişimleri sanat eserlerinde kullanılan ithal malzemelerin maliyetini, galerilerin işletme giderlerini ve sanatçıların üretim harcamalarını doğrudan etkilemekte. Bu durum, eser fiyatlarının artmasına yol açabileceği gibi, talebin azalmasına neden olacak bir baskı da oluşturabilir.

Fırsat Alanları:

Öte yandan, her risk aynı zamanda bazı fırsatları da beraberinde getirir. Sanat dünyasında adı duyulmuş sanatçıların eserleri birer lüks tüketim aracı olarak görülmeye başlanırken bu durum genç sanatçıların koleksiyonerlerle buluşabilmesi için yeni alanlar yaratabilir. Piyasanın yüksek fiyat baskısından uzak, özgün işler üreten genç sanatçılar için bu dönem bir çıkış noktası olabilir.

Devlet Desteği ve Teşvikler:

Kültür sanat alanına ayrılan bütçelerin artması veya vergi ve destek mekanizmalarında yapılacak düzenlemeler, sanat piyasasını canlı tutabilir.

İnci Aksoy

EKAV/Eğitim Kültür ve Araştırma Vakfı
Yönetim Kurulu Başkanı
Türkiye'nin İlk Online Sanat Televizyonu Kurucusu

Eğitim ve Kültürel Farkındalık:

Sanat eğitimi ve kültürel farkındalık gibi konularda ilerleme sağlanmazsa sanat piyasasının dar bir elit kesim arasında sınırlı kalabileceğini düşünüyorum.

Etkinliklerin Rolü:

Contemporary Istanbul, bienaller ve Kültür Yolu Festivalleri gibi büyük ölçekli sanat etkinlikleri, Türk sanat piyasasını global ölçekte görünür kılmakta ve kültürel mirasımıza katkı sağlarken sektörün sürdürülebilirliği açısından da önemli bir görev üstlenmektedir.

“ Türkiye’de sanat piyasası artık yalnızca ekonomik göstergelerle değil; kültürel farkındalık, genç sanatçıların görünürlüğü ve kamusal desteklerle şekilleniyor.”

2026 Sanatında Onarma, Farkındalık ve Kolektif Bilinç

%62

Küresel koleksiyonerlerin %62'si, sürdürülebilir malzeme ve üretim süreçlerine sahip sanat eserlerine daha fazla değer veriyor.

(Art Basel & UBS Global Collecting Survey 2025)

Görsel: Anton Vierietin - iStock

Görsel: syolacan - iStock

Görsel: Norah Alamri - Gettyimages

%80

Koleksiyonerlerin %80'i, koleksiyonlarını gelecekte çocuklarına veya eşlerine devretmeyi planlıyor; sanat sürdürülebilir bir miras olarak görülüyor.

(Art Basel & UBS Global Collecting Survey 2025)

%55

Kadın koleksiyonerlerin %55'i, tanınmamış veya yükselen sanatçılardan eser almayı sanatsal yenilenmenin ana yolu olarak görüyor.

(UBS Collector Insights 2025)

Görsel: agsandrew - iStock

4

Eşitlendikçe
Çeşitlenmek

Sanatın Geleceđi: Her Sesin Yankı Bulduđu Bir Evren

2026'da sanat dnyası, temsiliyetin ötesine geçerek **eşitlik, çeşitlilik ve kapsayıcılık** ekseninde yeni bir bilinç alanı yaratıyor.

Artık mesele yalnızca kimin temsil edildiği değil, nasıl ve kimlerle birlikte üretildiği.

Kadın sanatçılar, genç koleksiyonerler, yerel inisiyatifler ve farklı kimliklerden sanatçılar, sanatın ekonomik, kültürel ve duygusal merkezini birlikte yeniden tanımlıyor. Bu dönüşüm, sanatı yalnızca estetik

bir alan olmaktan çıkarıp **toplumsal eşitliğin, kültürel diyalogun ve kolektif varoluşun** sahnesine dönüştürüyor. Sanat kurumları, müzeler ve galeriler artık yalnızca eser sergilemiyor; **farklı seslerin bir araya geldiği, çok katmanlı bir kültürel anlatı** oluşturuyor.

2026'nın sanatı, güç dengesini değil, katılım dengesini arıyor. Ve bu yeni dönemde sanatın sesi tek bir merkezden değil; kadınlardan, gençlerden, yerelden, çoğul kimliklerden geliyor.

4.1.

Kadın Etkisi

Görsel: Ana Mendieta

2026'da sanat dünyasında kadınların sesi artık yalnızca duyulmakla kalmıyor; sanatın yönünü belirleyen, anlatısını şekillendiren dönüştürücü bir güç haline geliyor. Kadın sanatçılar, uzun yıllar temsilin kıyısında kalan hikâyeleri merkeze taşıyor. Küratörler, galericiler ve sanat yöneticileri, görünmeyeni görünür kılan yeni bir estetik dil kuruyor.

Bu dil, yalnızca biçimsel değil; duygusal zekâ, şefkat ve empati temelli bir yaratım anlayışını da beraberinde getiriyor. Kadın sanatçılar, beden, hafıza, kimlik ve doğa temalarını yeniden tanımlayarak izleyiciyle duygusal bir bağ kuruyor. Kadın küratörler ise bu üretimleri bir araya getirerek sergi mekânlarını farkındalık ve dayanışma alanlarına

dönüştürüyor. Bugün sanat dünyasında kadın etkisi, yalnızca temsiliyetle değil; **değer üretimi, anlatı kurma gücü ve kültürel liderlik** kapasitesiyle ölçülüyor. **2026, kadınların sanat tarihinde ilk kez "merkez" olduğu bir yıl olarak anılacak.**

Öne Çıkan Kadın Sanatçılar

Görsel: Gropius Bau-Berlin

Yayoi Kusama

Sonsuzluk odaları ve ikonik nokta desenleriyle yalnızca çağdaş sanatın değil, küresel pop kültürün de en çok tanınan figürlerinden biri. 2026'da müzayede satışlarında istikrarlı yüksek değerini koruyor.

Görsel: Joan Mitchell Foundation

Joan Mitchell

Soyut dışavurumculuğun güçlü temsilcilerinden. 2025'te kırdığı fiyat rekorları, kadın sanatçıların "blue-chip" kategorisinde de kalıcı olabileceğini gösterdi.

Görsel: Sotheby's

Julie Mehretu

Katmanlı ve dinamik kompozisyonlarıyla küresel ölçekte en çok sergilenen sanatçılardan biri; 2026'da müzeler ve bienallerin radarında kalmaya devam ediyor.

Görsel: Tristan Fewings - Gettyimages

Njideka Akunyili Crosby

Nijerya kökenli sanatçı, kimlik, göç ve kültürel çokluk temalarını işleyen çalışmalarıyla özellikle ABD ve Avrupa koleksiyonerleri arasında yükselen bir yıldız.

Sanatın Yeni Zamanı

Bugünlerde dünya, pandemi öncesi ve sonrası diye ayrılan bambaşka bir hesaplaşmanın içinde. Savaşların arttığı, yönetim biçimlerinin birbirine benzerleştiği, sosyal medyanın hayatı şekillendirdiği bu dönemde sanatın bundan bağımsız kalması mümkün değil. Sanat, her zaman devinim halinde bir alan oldu. 1990'lı yılların enerjisini yaşamış biri olarak, bugün de benzer bir kırılma noktasında olduğumuzu hissediyorum. Genç sanatçılar üretimlerinde cesur, deneysel ve politik bir dil kuruyor. Bu, önümüzdeki zamanın çok farklı bir zaman olacağını gösteriyor.

Bugün yaşadığımız dijital evre, sanatın biçimini de anlamını da değiştirecek. Henüz yönü tam olarak belli değil ama kesin olan bir şey var: Farklı bir boyuta geçiyoruz. Bununla birlikte performans sanatının yeniden öne çıkması, sanatçılar arasındaki dayanışmanın artması da bu dönemin işareti. Sanatçılar öfkelerini, endişelerini, umutlarını sanat üzerinden kolektif biçimde ifade ediyorlar.

Gülsün Karamustafa

Sanatçı

Bu dinamizmin içinde kadın sanatçıların rolü çok güçlü. Erkek egemen modernist bakış 1980'lerden itibaren kırıldı; kadın sanatçılar kaybedecek hiçbir şeyleri olmadığı için daha cesur, daha doğrudan. Bugün bu cesaret, sanat ortamını dönüştüren asıl güç.

Bütün bu değişim bana şunu gösteriyor: **Sanatın yeni zamanı, dijitalleşme ile politik bilincin kesiştiği; dayanışmanın, kadın temsiliyetinin ve duygusal aktivizmin öne çıktığı bir zaman olacak.**

“Sanat dijitalleşmeyle yeni yollar açacak, kolektif hareketler güçlenecek, kadın sanatçılar daha görünür olacak ve politik sanat yeniden merkezde yerini alacak.”

4.2. Kadın Koleksiyonerler

2026'da sanat dünyasında kadın koleksiyonerler yalnızca alıcı değil, **ekosistemin dönüştürücü aktörleri** olarak öne çıkıyor. Sanat, onlar için artık bir yatırım aracı değil; **sosyal sorumluluk, toplumsal temsil ve kültürel sürdürülebilirlik** alanında bir ifade biçimi haline geliyor.

Yeni kuşak kadın koleksiyonerler, büyük markalardan çok **bağımsız sanatçılara, yerel üretimlere ve az temsil edilen coğrafyalardan çıkan özgün eserlere** yöneliyor. Satın alma kararlarını **etik değerler, çevresel farkındalık ve kültürel çeşitlilik** ekseninde şekillendiriyorlar.

Bu yaklaşım, koleksiyonculuğun estetik merkezini "güzellikten anlam üretimine" taşıyor.

Kadın koleksiyonerler artık yalnızca sanatın alıcısı değil, **anlatının, değer ve sürdürülebilir dönüşümün kurucusu** konumunda.

4.3.

Genç Sanatçılar

2026'da genç sanatçılar, sanatın yalnızca biçimini değil, anlamını da yeniden tanımlıyor. Bu kuşak, piyasanın kurallarını değil; üretimin, paylaşımın ve görünürlüğün kodlarını değiştiriyor.

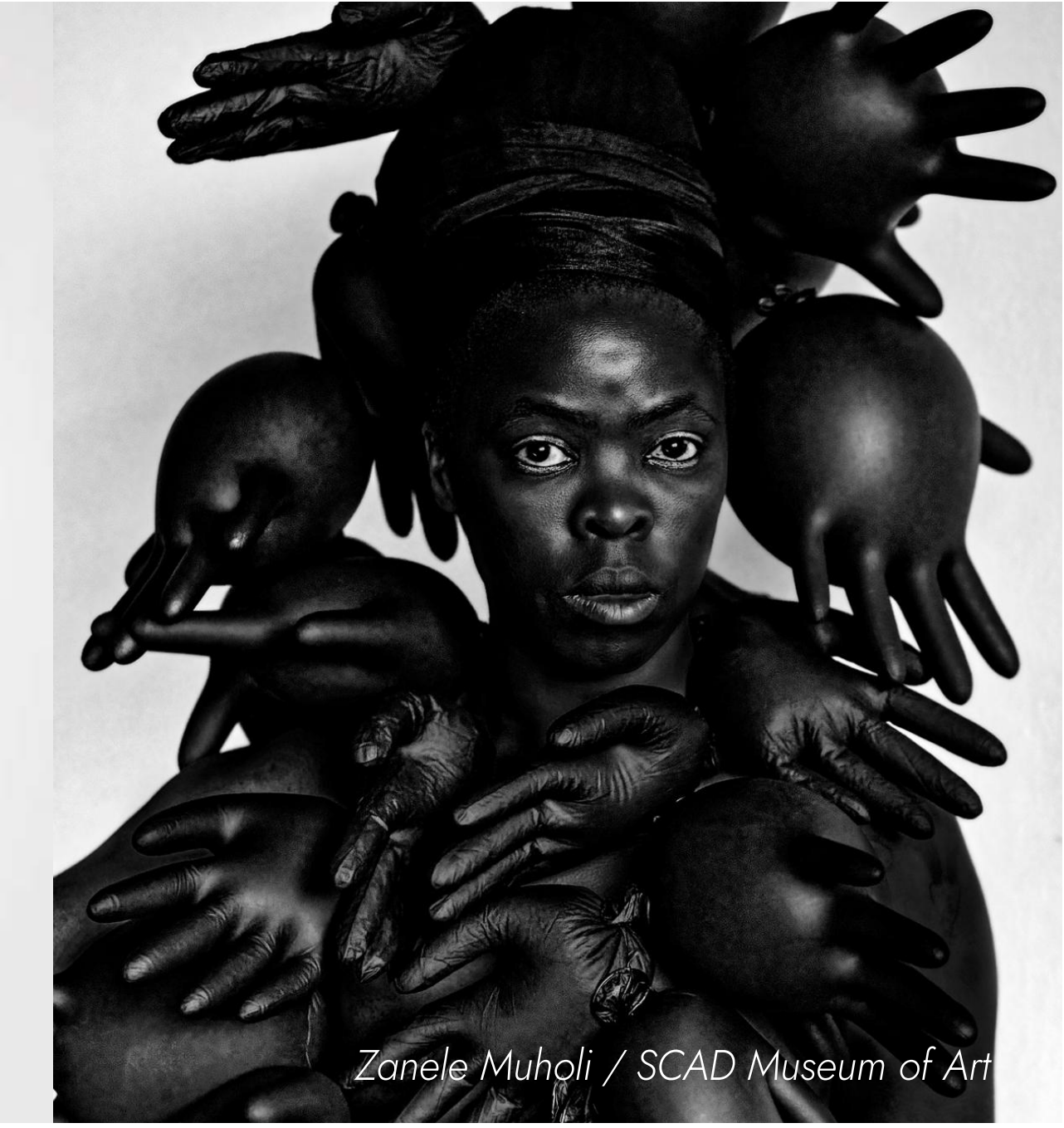
Genç sanatçılar için sanat artık yalnızca bir ifade biçimi değil, **bir varoluş dili**. Küresel belirsizliklerin, dijital dönüşümün ve toplumsal kırılmaların içinde, kendi kuşaklarının sesini özgün biçimlerde yansıtıyorlar. Eserlerinde doğa, kişisel hafıza, kimlik ve kültürel geçmiş iç içe geçiyor;

klasik anlatıların yerini deneysel, çok katmanlı üretimler alıyor.

Emma McIntyre, Joseph Yaeger, Yu Nishimura, Daisy Parris, Antonio Obá, Maja Ruznic gibi yeni isimler kısa sürede uluslararası platformlarda dikkat çekiyor. Her biri farklı bir estetik dil konuşsa da ortak noktaları, **hikâyeye dayalı bir duyarlılık ve sezgisel bir derinlik** taşımaları. Bu kuşak için sanat, yalnızca görülmek değil; **hissedilmek, paylaşılmak ve tartışılmak** demek.

Genç sanatçılar, kariyerlerini büyük galerilerden çok **bağımsız inisiyatifler, dijital sergiler ve kolektif üretim ağları** üzerinden kuruyor. Bu yaklaşım, sanatı merkezden çevreye; statüden sürece taşıyor. Sanat dünyasında artık yalnızca bir kuşak değişimi değil, **bir sistem dönüşümü** yaşanıyor.

Zanele Muholi / SCAD Museum of Art

4.4.

Yeni Temsiliyet Alanları

2026'da sanat dünyasında temsiliyet, yalnızca cinsiyet eşitliğiyle sınırlı kalmıyor; **kültürel çeşitlilik, aidiyet ve yerel kimlik** de görünürlük kazanıyor. Küresel sanat ekosistemi, uzun süredir merkezde yer alan Batı anlatısının dışına taşarak farklı seslere, farklı coğrafyalara ve farklı yaşam deneyimlerine alan açıyor. Sanat artık yalnızca kimlerin üretim yaptığı değil, **kimin hikâyesinin anlatıldığı** sorusuyla da yeniden tanımlanıyor.

Kadın sanatçılar, küratörler ve bağımsız inisiyatifler, uzun süre sessiz kalan hikâyeleri merkeze taşıyor. Dubai'de Leila Heller gibi galericiler, bölgedeki sanat sahnesinin yeniden yapılanmasında öncü roller üstleniyor.

Orta Doğu ve Asya merkezli yükselen sanat ekosistemleri, temsiliyet kavramını yalnızca cinsiyet değil, **coğrafi kimlik ve kültürel çeşitlilik** düzeyinde de genişletiyor.

Bienallerden müze programlarına kadar her düzeyde kürasyon anlayışı yeniden şekilleniyor: Kadınların, LGBTQ+ sanatçıların, göç, kimlik ve yerellik temalı üretimlerin görünürlüğü artıyor. Sanat kurumları, yalnızca eser sergileyen değil; **farklı sesleri bir araya getiren diyalog alanları** haline geliyor. Bu eğilim, sanatta yeni bir estetik soruyu da gündeme taşıyor: Artık mesele "temsil etmek" değil, **birlikte var olmanın estetiğini** kurmak.

Anlam Odaklı Sanat İletişimi

2026 itibarıyla kültür sanat iletişimi, yalnızca görünürlük değil; **anlam üretimi** olarak tanımlanıyor. Sanat artık estetikten çok etik duruş, kültürel yatırım ve duygusal bağın birleştiği çok katmanlı bir alan. Yeni nesil koleksiyonerler, yalnızca eseri değil, onunla gelen hikâyeyi, üretim sürecini ve taşıdığı değerleri önemsiyor.

Bu değişim, sanat iletişiminde **hikâye anlatımını, bağlamı ve samimiyeti** merkeze alan bir dili zorunlu kılıyor. Kullanılan malzemenin kökeninden sanatçının ilhamına kadar eserin ardındaki süreç, yeni anlatının temelini oluşturuyor.

Pelin Davidyan

PDB Danışmanlık Kurucusu

“ Sanat iletişimi artık tanıtım değil, anlam ve etik inşa etme süreci. ”

Az temsil edilen coğrafyalardan çıkan özgün işler, stratejik ve yaratıcı PR çalışmalarıyla küresel görünürlük kazanıyor. Yapay zekâ destekli sergiler, interaktif deneyimler ve sanal ortamlar ise izleyiciyi pasif konumdan çıkararak sanatla yaşayan bir bağ kurmasını sağlıyor.

2026’da kültür sanat iletişimi, **eser değil, onun taşıdığı etik, kültürel ve duygusal derinliği** sahneye çıkaran bir anlatım biçimine dönüşüyor.

Kadınların, Hikâyelerin ve Temsiliyetin Yükselişi

%46

2024'te kadın koleksiyonerler, erkek koleksiyonerlerden ortalama %46 daha fazla harcama yaptı.

Art Basel & UBS Survey of Global Collecting 2025

Görsel: Olafur Eliasson

Görsel: Art Basel

%49

Kadın koleksiyonerlerin koleksiyonlarındaki eserlerin %49'u kadın sanatçılara ait.

Art Basel & UBS Global Collecting Survey 2025

%68

Kadın koleksiyonerlerin %68'i satın alma kararlarında sanatçının hikâyesini ve üretim sürecini belirleyici görüyor.

UBS Collector Insights 2025

Görsel: MoMA Design Store

Sanat ve Teknoloji: Yeni Bir Bilincin Ortak Dili

Küresel sanat piyasası, 2026'ya girerken likidite ve nakit akışı açısından zorluklarla karşı karşıya. Bu durum, sektörde daha yaratıcı, esnek ve bölgesel stratejileri zorunlu kılıyor ve sanat dünyasının eksenini **Körfez ülkelerine doğru kayıyor**. Suudi Arabistan'ın Vizyon 2030 programı kapsamında yapılan dev kültür yatırımları (Riyad Metrosu'ndaki Alexander Calder heykelinden yeni müzeler, kültür merkezleri ve bienallere kadar) bölgeyi yeni bir kültür merkezi haline getiriyor.

Bu ivme, 2026 Şubat'ında açılacak Art Basel Katar fuarıyla daha da güçlenecek. ABD ve Avrupa hâlâ baskın pazarlar olsa da, Körfez bölgesi kültürel yatırımın ve koleksiyoner ilgisinin hızla arttığı **yeni bir merkez** olarak öne çıkıyor. Bu eğilim, sanat dünyasında **bölgeselleşme ve merkezsizleşme** sürecini hızlandırıyor.

Koleksiyonerler artık yalnızca Avrupa'ya değil, kendi bölgelerindeki fuar ve bienallere yöneliyor. Uluslararası etkinlik sayısındaki artış bir "fuar yorgunluğu" yaratıyor.

Rüya Worthy

Lisson Gallery Satış ve Sanatçı Yönetimi Başkanı

“ Sanatın ağırlık merkezi Batı'dan Doğu'ya kayıyor; Körfez, kültürel yatırımların yeni sahnesi haline geliyor.”

Birçok koleksiyoner artık “her yerde olmak” yerine **daha az ama daha anlamlı katılımı** tercih ediyor. Nitelikli katılım, yeni dönemin prestij ölçütü haline geliyor. Politik iklim de sanat dünyasında belirleyici olmaya devam ediyor. ABD'de kamuoyu baskısı, fon kesintileri ve ideolojik sansür endişeleri artarken birçok kültür kurumu **sanatsal özgürlüğe bağlılığını** açık biçimde vurguluyor. Sanat hâlâ bir **aktivizm ve savunuculuk alanı** olarak gücünü koruyor.

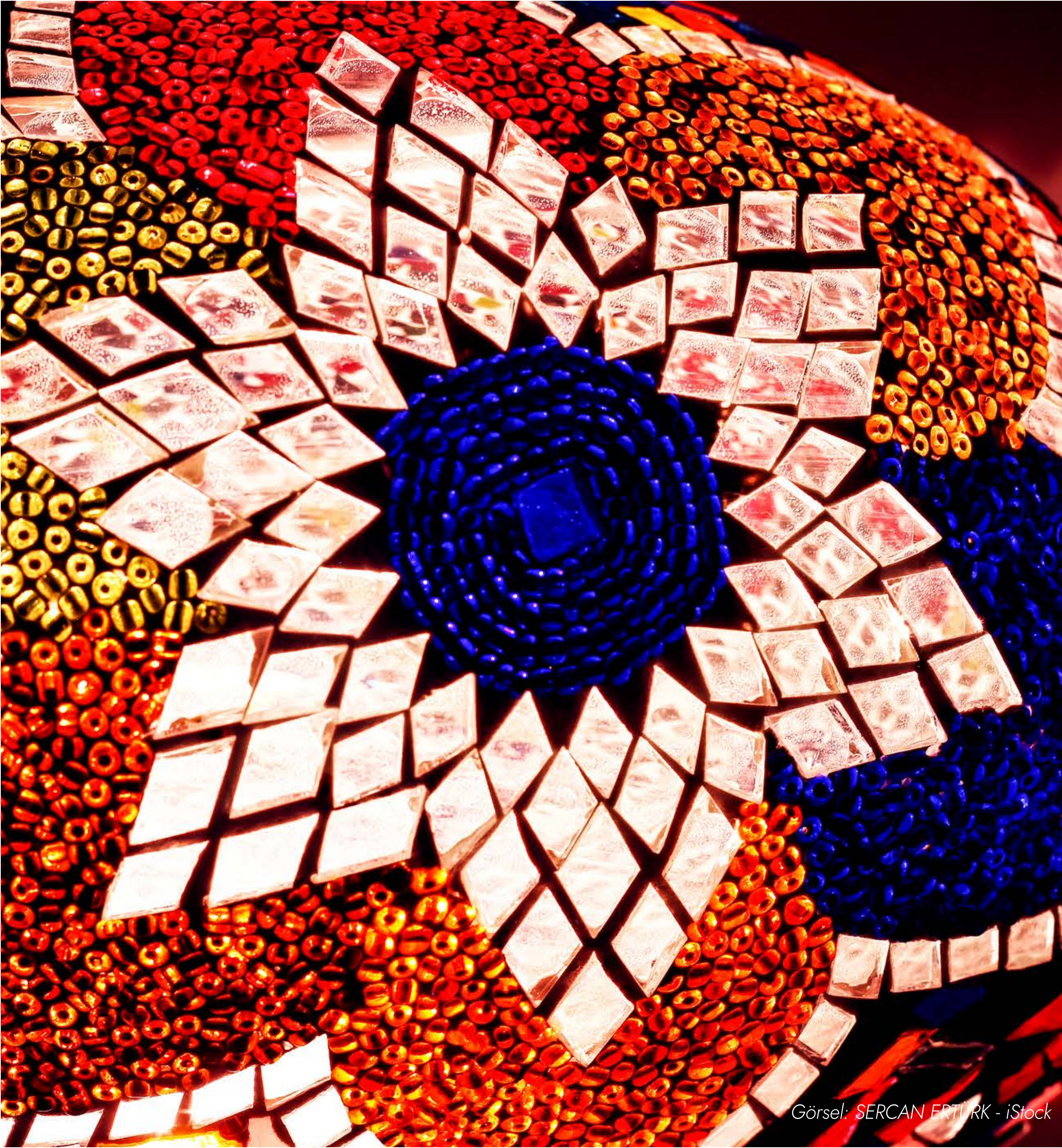
Pazar dinamiklerinde ise üst segmentte yavaşlama, alt segmentte hareketlilik gözleniyor. Koleksiyonerlerin bir kısmı artık açık artırmalardan çok **özel satışlara** yöneliyor. Bu eğilimin 2026'da da sürmesi bekleniyor; fiyatların toparlanma hızını ise **galeri direnci, ekonomik istikrar ve alıcı güveni** belirleyecek.

Görsel: Unsplash

5

Sanatın
Doğuşu

Sanat Doğu'dan Yükselirken

2026 itibarıyla küresel sanat sahnesi, uzun süredir Batı merkezli ilerleyen yapısını geride bırakıyor. Dubai, Doha, Riyad, Seul ve İstanbul gibi şehirler **yalnızca ekonomik potansiyelleriyle değil; kültürel yatırımları, müzeleri ve sanat fuarlarıyla da uluslararası sanat haritasının yeni kutupları** haline geliyor.

Bu değişim, yalnızca coğrafi bir kayma değil; bakışın, estetiğin ve temsilin yön değiştirmesi. **Doğu artık yalnızca ilham kaynağı değil, anlatının öznesi.** Yerel sanatçılar, kimliklerini koruyarak evrensel bir görünürlük kazanıyor; mimari, zanaat, mitoloji ve çağdaş sanat pratikleri iç içe geçerek küresel sanata çok katmanlı bir ifade dili kazandırıyor.

Doğu'nun Yeni Kültürel Haritası

Son yıllarda özellikle Asya kıtasındaki sanatsal üretimin belirgin biçimde yükseliyor. Seul ve Hong Kong öne çıkarken Arap Yarımadası, Çin ve Güneydoğu Asya'da müzecilik yatırımları ve deneysel bienaller dikkat çekiyor. Bu yıl ise Orta Asya, güçlü bir atılım sürecine girdi.

Eylül ayında art arda yaşanan gelişmeler (**Buhara Bienali'nin başlaması, Taşkent Güncel Sanat Merkezi'nin açılışı ve Kazakistan'ın ilk özel müzesi Almatı Sanatlar Müzesi'nin açılış sergileri**) dünyanın dört bir yanından müze direktörlerini, sanat yazarlarını ve sanatçıları Türki Cumhuriyetlerde bir araya getirdi. Birçoğumuz için Orta Asya sanatı hâlâ keşfedilmeyi bekleyen bir alan olsa da, bu coğrafyada **sanat ekosistemi hızla değişiyor.**

Bu sanatçılar, gelenek ile günümüz estetiğini buluştururken **eleştirel düşünce ve yerel aidiyet** üzerinden yeni bir çağın dilini kuruyor.

Çelenk Bafra

İstanbul Modern Artistik Direktörü

Orta Asya'daki bu dönüşüm, **yerli topluluklara iade-i itibar, doğa temelli inanç sistemlerine geri dönüş ve dekolonyalist bakış açısı** gibi içeriksel sanat trendleriyle de paralel ilerliyor.

Türkiye açısından bakıldığında, bu yeni hat büyük bir fırsat anlamına geliyor. **İstanbul**, Batı'nın Asya'ya uzanan kültürel koridorunda hâlâ kilit bir buluşma noktası. Asya'daki kurum ve sanatçılar Türkiye'ye artan bir ilgiyle yaklaşıyor; bu da yeni **diyalog ve işbirliği** olanaklarını doğuruyor.

“ Sanatın yeni coğrafi yönü artık açık: Doğu, üretim gücüyle olduğu kadar kültürel vizyonuyla da küresel sanat haritasını yeniden şekillendiriyor. ”

5.1. Yeni Sanat Merkezleri

Görsel: Art Basel

2026 itibarıyla küresel sanat sahnesi, uzun süredir Batı merkezli ilerleyen yapısını geride bırakıyor. Orta Doğu ve Asya coğrafyasında kurulan müzeler, sanat fuarları ve bağımsız sanat kurumları, global ağın yeni odak noktalarını oluşturuyor. Suudi Arabistan'ın **Vizyon 2030 programı** kapsamında hayata geçirilen kültür projeleri, **Art Basel Katar**

gibi büyük uluslararası fuarların devreye girmesi ve bölgedeki müzecilik yatırımları, bu dönüşümün en görünür örnekleri arasında yer alıyor. Bu gelişmeler, yalnızca yeni pazarlar değil, aynı zamanda yeni anlatılar ve yeni merkezler yaratıyor. **Körfez ülkeleri, Güneydoğu Asya ve Orta Asya** gibi bölgeler, artık sanatın sadece sergilendiği değil,

üretildiği ve tartışıldığı dinamik alanlara dönüşüyor. Küresel sanat haritası yeniden çizilirken **merkez-periferi dengesi giderek daha çok odaklı bir yapıya evriliyor**: Sanat, Batı'nın prestijli caddelerinden çıkarak **çok sesli, çok kültürlü bir eksen**de yeniden tanımlanıyor.

Doğaya Dönüş ve Disiplinlerarası Diyalog

2025 Mayıs ayında katıldığımız **Photo London** fuarında dikkat çeken en güçlü eğilim, **botanik temalı eserlerin artışı**ydı. Doğa, botanik ve flora eksenli üretimler artık yalnızca arşivsel ya da belgesel yaklaşımlarla değil; **sürdürülebilirlik, metaforik anlam ve estetik deneyim** üzerinden yeniden yorumlanıyor. Bu yaklaşım, doğaya dair daha eklektik ve çok katmanlı bir anlatının sanat dünyasında güç kazandığını gösteriyor.

Dünyanın içinden geçtiği çalkantılı süreçler, insanı doğada **dinginlik, sığınak ve denge** aramaya yönlendiriyor. Bu ruh hali, sanatta **onarım ve huzur arayışına** dönüşüyor; 2026'da bu eğilimin daha da güçlenmesi bekleniyor. Bununla birlikte, **"sanat + tasarım"** ve **"sanat + moda"** birliktelikleri yeni bir estetik kesişim alanı oluşturuyor. Ortalama izleyici artık modayı, mücevheri ve tasarımı birer **sanatsal ifade biçimi** olarak görmeye başladı.

Şule Gazioğlu

SG Gallery Küratör ve Tasarımcı

"Sanat, doğadan aldığı ilhamla yeniden nefes alıyor; moda, tasarım ve estetik arasındaki sınırlar bulanıklaşıyor."

Ünlü tasarımcıların sanatçılarla iş birlikleri, moda evlerinin performatif sergileri ve müzelerin bu diyaloga verdiği alan, **disiplinler arası sınırların kalktığını** gösteriyor. Chanel, Yohji Yamamoto ve Dolce & Gabbana gibi markaların couture eserlerinden oluşan bu seçki, **moda ile sanat arasındaki yaratıcı diyalogun** derinliğini ortaya koydu. Bu eğilimler bize gösteriyor ki; **sanat, doğayla yeniden bağ kurarken moda ve tasarım da sanatın anlatısını dönüştürüyor**. 2026'da sanat, bir denge ve bütünleşme alanı olarak varlığını sürdürecektir.

Görsel: Vittorio Zunino Celotto - Gettyimages

5.2. Yerelden Küresele

Türkiye de bu hareketin tam ortasında yer alıyor. İstanbul, Asya ile Avrupa arasında hem kültürel hem coğrafi bir köprü olarak, bölgesel iş birlikleri ve ortak projeler için stratejik bir merkez haline geliyor. Türk sanatçıları, Orta Asya, Orta Doğu ve Akdeniz ekseninde şekillenen bu yeni ağın doğal parçası olarak hem yerel değerlerini evrensel bir dile taşıyor hem de küresel anlatıya özgün bir ses kazandırıyor. Bu yükseliş, yalnızca yeni bir görünürlük değil; sanatın kim tarafından, nereden ve hangi dille üretildiğini yeniden tanımlayan bir paradigma değişimi anlamına geliyor.

Küresel sanat dünyası artık yalnızca Batı merkezli bir anlatıdan ibaret değil. 2026'da, yerel sanatçılar kendi kültürel kimliklerini koruyarak uluslararası görünürlük kazanıyor. Asya, Orta Doğu ve Afrika gibi bölgelerden yükselen sanatçılar, kendi köklerinden beslenen üretimleriyle küresel sergi ve bienallerde daha güçlü bir biçimde yer alıyor.

Bu dönüşüm, yerelin evrensele açıldığı yeni bir çağın habercisi. Yerel toplulukların kültürüne, zanaatine, doğa inançlarına ve tarihsel hafızasına dayanan sanat biçimleri, artık "alternatif" değil; küresel sanatın merkezinde konumlanıyor. Sergi temaları, küratöryel yaklaşımlar ve koleksiyon stratejileri, bu çeşitliliği görünür kılacak biçimde yeniden tanımlanıyor.

Sanatın Ağırılık Merkezi Doğu'ya Kayarken

+%25

2024–2025 döneminde Asya sanat piyasası hacmi %25 büyüdü, küresel pazar payını %27'ye çıkardı.

(Art Basel & UBS Art Market Report 2025)

Görsel: Yoshitomo Nara

Görsel: brunocoelhopt - iStock

%42

Yeni nesil koleksiyonerlerin %42'si yatırımlarını Avrupa yerine Asya veya Orta Doğu'daki galerilere yönlendirdi.

(UBS Collector Insights 2025)

+%30

Art Dubai, Sharjah Bienali ve Abu Dhabi Art gibi etkinliklerin uluslararası ziyaretçi sayısı 2024'e göre %30 arttı.

(Art Basel Global Fair Attendance Data 2025)

Görsel: Cedric Ribeiro - GettyImages

Sanat:

Eşitliğin Estetiğe Dönüştüğü An

Kaynakça

1. Uluslararası Raporlar ve Piyasa Verileri

Art Basel & UBS. *The Art Market Report 2025* – UBS Global Wealth Management, Arts Economics, Dr. Clare McAndrew, 2025.

Art Basel & UBS. *Survey of Global Collecting 2025* – Arts Economics, 2025.

Artnet Intelligence Report. *Fall 2025 Edition*, Artnet News Pro, 2025.

Artprice by Artmarket. *The Art Market 2024–2025: Annual Global Report*, Artmarket.com, 2025.

Knight Frank. *Luxury Investment Index 2025: Art & Collectibles Edition*, Knight Frank Research, 2025.

TEFAF. *The European Fine Art Foundation Art Market Report 2025*, Maastricht, 2025.

Art Newspaper. *Frieze London & Paris+ Art Basel Market Overview 2025*, The Art Newspaper, 2025.

2. Bölgesel Raporlar ve Kurumsal Yayınlar

Ministry of Culture, Saudi Arabia. *Vision 2030 Cultural Strategy Report*, Riyadh, 2025.

Qatar Museums. *Art Basel Doha Preview Report 2025*, Doha, 2025.

Dubai Culture & Arts Authority. *Cultural Economy Outlook 2025*, Dubai, 2025.

Sharjah Art Foundation. *Sharjah Biennial 16 Summary Report*, Sharjah, 2025.

Korea Arts Management Service (KAMS). *Seoul Art Market Insights 2025*, Seoul, 2025

Japan Agency for Cultural Affairs. *Contemporary Art in Japan 2025 Review*, Tokyo, 2025.

3. Sergi, Bienal ve Müze Yayınları

Louvre Museum. *Louvre Couture: Art and Fashion – Statement Pieces*, Exhibition Catalogue, Paris, 2025.

Victoria and Albert Museum. *Cartier: Timeless Icons Exhibition Catalogue*, London, 2025.

Erdem x Chatsworth House. *Imaginary Conversations*, Exhibition Notes, Derbyshire, 2024.

Ömer Koç Collection. *Folia Exhibition Catalogue*, Istanbul, 2025.

Almaty Museum of Art. *Opening Collection Catalogue*, Almaty, 2025.

Tashkent Center for Contemporary Art. *Inaugural Exhibition Report*, Uzbekistan, 2025.

4. Akademik, Eleştirel ve Editoryal Kaynaklar

Bafra, Çelenk. “Doğu’nun Yeni Kültürel Haritası Üzerine.” *Istanbul Modern Insights*, 2025.

Gazioğlu, Şule. “Doğaya Dönüş ve Disiplinlerarası Diyalog.” *SG Gallery Notes*, 2025.

Worthy, Rüya. “The Shift East: Emerging Art Economies.” *Lisson Gallery Insights*, 2025.

McAndrew, Clare. “Gender, Risk and the New Collectors.” *Arts Economics Journal*, Vol. 17, No. 3, 2025.

Donovan, Paul. “Art and the Great Wealth Transfer.” *UBS Global Thought Leadership Paper*, 2025.

5. Türkiye Kaynakları ve Yerel Yayınlar

Contemporary Istanbul Foundation. *Türkiye Sanat Pazarı Değerlendirme Raporu 2025*, Istanbul, 2025.

EKAV Vakfı. *Genç Sanatçı Destek Programı 2025 Raporu*, Istanbul, 2025.

Kültür ve Turizm Bakanlığı. *Türkiye Kültür Endeksi 2025*, Ankara, 2025.